

sv. Josef Kopertinský

Iosephus de Cupertino

Zpracoval: Jan Chlumský

Připomínka: 18. září

Postavení: řeholník, mystik
OFMConv

Úmrtí: 1663

Patron: pilotů, kosmonautů,
studentů, obuvníků

Atributy: levitující řeholník, kříž

ŽIVOTOPIS

Pocházel z velmi chudé rodiny v Itálii. Jeho dětství bylo poznamenáno nemocí, a přestože neměl dostatečné vzdělání, ale jen problémy něčemu se naučit, byl Boží milostí přiveden k řeholnímu a kněžskému životu. Vynikal ve ctnostech, zejména v mimořádné poslušnosti a byl obdařen mnohými mystickými dary, mezi nimiž je charisma zázraků, levitace i nahlížení do srdcí druhých. Měl velkou úctu a důvěru k Boží Matce. Papež Jan Pavel II. ho označil za světce, který "nevychází z módy", a který stále zůstává "příkladným modelem svatosti a mistrem modlitby."

ÚVAHY PRO MEDITACI

LEVITUJÍCÍ PATRON STUDENTŮ

Narodil se v polovině června 1603 v Kopertinu* (Copertino) u Lecce v Itálii za nepříznivé rodinné situace. Jeho otcem byl prostý kolář a správce hradu Pinellů, Felix Desa, který doplatil na svou naivní důvěřivost spojenou s dobrotou. Vyhověl prosbě o podepsání sekurity a tím se zaručil za zaplacení dluhu špatného přítele. Následně byl Felix Desa pronásledován zákonem a z tohoto důvodu jeho žena Františka Panaca porodila Josefa ve stáji, kde hledala úkryt. Pokřtěn byl 17. června.

Matka zůstala na výchovu Josefa a jeho sestry Livie sama, protože otec stíhaný zákonem opustil vesnici. Jako vzdělaná františkánská terciářka dokázala zvládat životní úděl dobře. V době školní docházky postihl Josefa na svalu hýždě hnisavý

podkožní zánět, hodnocený i jako nebezpečný nádor. Zapáchal a Josefovi začal znemožňovat pohyb. Po pěti letech na lůžku a nezdařeném pokusu o operaci, byl matkou přivezen do poutního kostela Milosrdné Panny Marie v Galatone. Po zbožném obřadu a potření olejem z posvěcené lampy Josefovo onemocnění zmizelo a hned mohl chodit.

Období jeho nepřítomnosti ve škole mělo své následky. Josef s nedostatečným nadáním se začal učit obuvníkem, ale záhy se ukázalo, že řemeslo není pro něj vhodné. Uvádí se jeho neschopnost, naivita, nesoustředěnost na manuální práci. Nikdy mu však nechyběla hluboká zbožnost. Chtěl se dostat do kláštera. U minoritů měl několik příbuzných s jistým postavením, ale ti začali klást překážky. V srpnu 1620 se mu podařilo vstoupit ke kapucínům, kde dostal jméno Štěpán, ale pro nepraktičnost při manuální práci a jeho snahu sám si odstranit vřed či výrůstek na koleně, byl po osmi měsících propuštěn.

V té době mu zemřel otec, který unikal vězení a podle tehdejšího zákona trest přecházel na syna, kterému bylo právě 19 let. Navíc existovala směrnice zakazující dlužníkům vstup do kláštera. Josef ale věděl kde hledat pomoc – u Panny Marie. Strýc mons. Caputo stavěl sice klášter, ale Josefa nepřijal. Díky sakristiánovi přebýval v podkrovních prostorách kostela a dostával od něj zbytky jídla. Po půl roce se nad ním příbuzní (Caputo, Desa a Panaca) slitovali a zařídili mu místo v klášteře se vstupem do třetího řádu, takže již nespadal pod jurisdikci civilního soudu.

Po večerech si četbou doplňoval vzdělání, a to napomohlo k tomu, že se po překonání kanonických překážek podařilo Josefa začít připravovat na kněžství. Za pomoci strýců se věnoval studiu etiky, dogmatiky a liturgiky, ale přes všechno úsilí jeho znalosti byly chabé. Na začátku roku 1627 přijal nižší svěcení. Další svěcení bylo podmíněno zkouškami ze čtení, zpěvu a výkladu z evangeliáře, který měl být v latině, a to před biskupem. Josef se zvládl naučit jen nejkratší část a vše s důvěrou svěřil P. Marii. Zkoušející pak v těch místech otevřel knihu evangelií a Josef dostal jedinou otázku, kterou se zvládl naučit. K dalším zkouškám před udělením kněžství přistupoval v Poggardu poté co strávil noc v úpěnlivé modlitbě k Panně Marii Andělské. Zkoušející prelát, když už měl Josef přijít na řadu, dostal dopis, kvůli kterému zkoušky přerušil, ale přistoupil k udělení platného kněžského svěcení. Biskupem už byl rok, ale pro nedostatek peněz mu ještě nebyla vydaná jmenovací listina. Jako znalec práva biskup počítal i s vysvětlením v Římě. Josef své vysvěcení 18. 3. 1628 bral jako zázrak a milost zprostředkovanou Pannou Marií, k níž se celý život utíkal o pomoc. A zázraky, které později činil, přičítal jí a uzdravené posílal za ní.

Od začátku kněžského života zvýšil svou asketickou praxi. Ochotně konal nejnižší práce, aby byl druhým k užitku. Hodně se postil a konal skutky tvrdého umrtvování těla. Nechyběla mu pokora, ale s pokušeními proti slibu chudoby musel nějakou dobu bojovat. Vztah k věcem, které mu dříve scházely, byl poznamenán jeho minulostí. Jednalo se např. o solidní oblečení, hodinky, věci, které nyní dostal darem. V duchu chudoby je prodával a pak pro touhu kupoval zpět. Dobrý Pán mu však pomohl, aby přijal chudobu za svou a setrval v důvěře k němu.

Jednou z nejsilnějších Josefových ctností byla absolutní poslušnost k představeným. Pokud se jí dovolávali poslechl je i za extáze, při které své okolí nevnímal. Extáze prožívané s levitací (vzlétnutím) od 4. 10. 1630 patřily k darům, kterými ho Bůh obdařil. Přitahovaly mnoho lidí, ale Josef by se pro své

vzlétání někdy propadl studem. Jeho mystický život, který druhé přitahoval, mu nakonec přivodil desetileté období těžkého kříže. Jakákoliv příležitost, pohled na kříž, na stropní nábožnou malbu či jen vyslovení svatých slov, mu někdy stačily k ponoření se do mystického stavu, který doprovázelo fyzické vzletnutí. Josef postupně pochopil, že Božím záměrem je, aby jeho schopnosti sloužily ke spáse druhých. Poutníky vyzýval k důvěře Bohu a zdůrazňoval jim: *"Když něco chcete, důvěřujte Bohu a obračejte se na jeho maminku P. Marii. Neztrácejte naději, protože jeho maminka vám pomůže ve všech strastech."* - Byla to slova vycházející ze zkušenosti. Důvěru, lásku k Bohu a poctivost udával jako předpoklad, že se Pán postará. Když Josef prosil o déšť, vždy zapršelo. Co předpověděl, to se stalo. Doteky pouhých částí jeho oděvu vedly k zázračnému uzdravení. V jeho životopise je popsáno velké množství zázraků, mezi nimiž jsou nejpodstatnější ty, které souvisí s obrácením, s obnovením vztahu s Bohem. Josef měl dar nahlížet do lidských srdcí a citlivě upozorňovat na stav ve hříchu. Také říkával: *"Láska k Bohu a k bližnímu jsou základem naší víry."*

Ač nepatrného vzdělání, dělal dojem zkušeného teologa a opravdu uměl dobře radit i působivě kázat. Antonín de San Mauro Forte, jenž byl v letech 1634-1637 provinciálem, byl bratrem Josefem z Kopertina nadšen a posílal ho do klášterů v Puglii a Basilikátě. Z Giovinazu si u provinciála zažádali o Josefovou opakovanou návštěvu. Jedni věřící zde byli udiveni, druzí, nevědouce že Josefovi působí tato poslušnost utrpení, se domnívali, že jeho levitace při mši sv. je podvod a dali podnět k obžalobě u inkvizičního tribunálu. Před něj se na příkaz z Říma musel Josef dostavit do Neapole 25. 11. 1638. V mnohých kláštrech se pak na něj řeholníci dívali velmi opatrně, jako na bratra zapleteného s inkvizicí. Byl poslán do exilu v Assisi, kam dříve vždy toužil se podívat. Byl mu přidělen zpovědník, který pro svou závist ztrpčoval jeho život. V Assisi žil asi přes 15 let v malé cele. O jednom postním jídle, v hrubém, žíněném oděvu, konal tvrdé pokání. Každé ráno se zpovídal a pak sloužil mši svatou, která se často protáhla na 2 až 5 hodin vlivem jeho extázi. Čím pro něj byla eucharistie, vidíme z jeho slov: *"V tajemství Nejsvětější svátosti nám dal Bůh veškeré poklady své všemohoucnosti a odkryl nám přemíru své Božské lásky."*

V Assisi začal vydávat pronikavou vůni (symbolizující čistotu), kterou se snažil různě maskovat a měl zde i dar vidění na dálku a vědění. Dne 23. 7. 1653 pro něj přijel vrchní inkvizitor v Umbrii, otec dominikánského řádu. Odvezl Josefa jako vězně v doprovodu vojáků až do Pietrarubbie. I po cestě přes hřebeny Apenin Josef uzdravil malou holčičku vysílenou horečkou a jednoho chromého. Až k cíli cesty na úpatí hory Carpegny projevoval mimořádnou trpělivost. Množství lidí ho přišlo vyhledat i sem, což vedlo k tomu, že snad ze snahy předejít nepokojům a omylům, přemísťovala církev Josefa do stále odlehlejších klášterů. Byl proto mezi kapucíny ve Fossombrone a posledních 6 let, od r.1657, v Osima, kde zemřel 18. září před půlnocí.

Blahořečený byl papežem Benediktem XIV. 24. 2. 1753 a kanonizován 16. 7. 1767 papežem Klementem XIII.

PŘEDSEVZETÍ, MODLITBA

Své dnešní rozjímání zaměřím na ctnosti, které mi nejvíce chybí. S prosbou o Josefovou pomoc začnu konkrétním způsobem o ně usilovat.

Bože, Tys naplnil svatého Josefa Kopertinského duchem chudoby, poslušnosti a lásky, obdařil jsi ho mimořádnými dary, aby ukazoval jak žít podle evangelia;

ved' nás, abychom i my podle jeho příkladu rostli ve víře a lásce, a na jeho přímluvu nás provázej svou pomocí. Prosíme o to skrze Tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s Tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. Amen

(na podkladě závěrečné modlitby breviáře)

Poznámka:

* Na mnoha místech je italské Copertino překládáno jako Kupertino a tím dochází k rozdílnému pojmenování k původnímu jménu Josef Maria Desa.

Se svolením autora připravil k tisku pro tento list z <http://catholica.cz> Iosif Fickl